



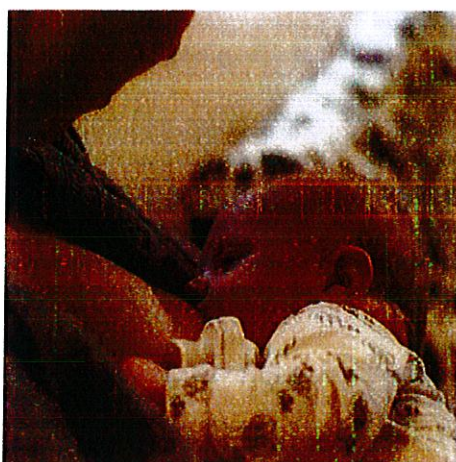
Socialdemokraterna  
FRAMTIDSPARTIET



## Motion

### Giffri förskola

Vi omges av alltfler gifter i vår vardag. Miljögifter som förbjöds på 70-talet finns fortfarande kvar i Östersjön och i våra kroppar. Dessutom tillkommer nya farliga kemikalier i Östersjön – och i våra kroppar. Miljöriskproblematiken är ett hot som är minst lika allvarligt som klimatförändringarna.

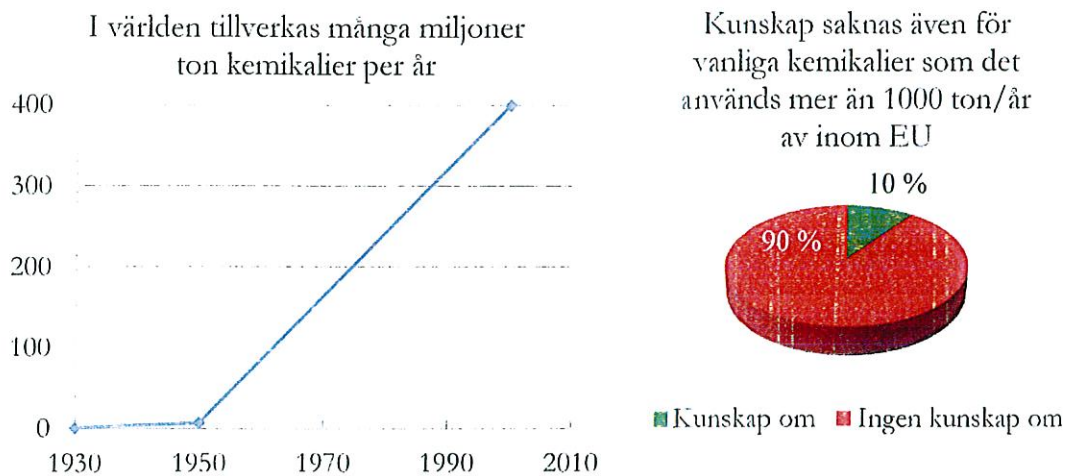


Den 6 maj i år sände SVT Folke Rydén's film Den andra vågen. Där låter 30-åriga Cecilia från Värmdö forskare analysera sitt blod efter miljögifter. Hennes kropp visade sig vara full av gifter, gamla och nya. Även Cecilias nyfödde sons blod analyserades vid 12 veckors ålder. Även han var full av miljögifter. Han fick dem som foster. I hans blod finns spår av bland annat PFOA, som finns i fritidskläder. I förhållande till sin vikt har sonen en koncentration PFOA som är 20 gånger högre än mammans. Ämnet misstänks vara cancerframkallande, hormon- och reproduktionsstörande.

Cecilia och hennes son är inte unika, de lever och äter som folk gör mest. Vi bär alla på de här gifterna. Däremot var forskningen unik och gav helt ny kunskap, då detta var första gången i världen som det studerats miljögifter i blodet på ett spädbarn.

### Kemikalieindustrins utveckling

Ca 145 000 ämnen är registrerade inom europeiska kemikalielagstiftningen. 30 000 – 40 000 ämnen används på marknaden. De allra flesta ämnena har inte genomgått riskbedömning. Hur dessa ämnen påverkar människor, djur och natur hinner vi alltså inte.



### Farliga effekter

Samtidigt som användningen av kemikalier har ökat dramatiskt så ökar ”välfärdssjukdomar” som testikelcancer och bröstcancer. Mycket pekar på att miljögifter har en betydande påverkan på fetma, diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar, Alzheimer, Parkinson, hormonrelaterad cancer, reproduktionsstörningar, inlärningssvårigheter, ”bokstavskombinationer”, autism, infektioner och astma mm.

Det finns gränsvärden för kemikalier, där mängden avgör giftigheten, och det grundar sig vår lagstiftning på. Men för hormonstörande ämnen gäller inte denna regel. Här kan  $1+1+1=5$ , en sk cocktaileffekt. Kombinationen av ämnena är giftigare än förväntat. Dagens gränsvärden är satta ämne för ämne, inte för kombinationer. Antalet kemikalier som används i EU ger oändliga kombinationsmöjligheter.

### Barnen drabbas värst

Det är därför oerhört angeläget att minska de gifter som vi utsätts för. Särskilt för barnen. Eftersom barnen har mindre kroppsmassa än vuxna så blir belastningen högre vid samma exponering som för vuxna. Vad gäller de hormonstörande ämnena så ifrågasätts också gränsvärdena. Även mycket låga halter kan vara problematiska, särskilt för barn under utveckling.

Vad kan då vi i kommunen göra för att inte barnen ska exponeras för gifter?

Undersökningar, bland annat från Stockholms universitet, visar att miljöer där barn vistas mycket, som förskolan, har högre halter av till exempel vissa hormonstörande kemikalier än andra inomhusmiljöer. Sannolikt beror det på att många förskolor har en miljö med många saker som kan avge farliga kemikalier till omgivningen.

### Giffri förskola

Naturskyddsföreningen driver med föreningen Kemikalienätverket Operation Giffri förskola under 2013-2014. Syftet är att bilda en uppfattning om vilka material och produkter som finns runt om på landets förskolor och därmed få en bild av vilka kemikalier som barn och personal utsätts för idag. Ett antal kommuner runt om i landet har anslutit sig

till projektet. Kunskapsbasen kan sedan användas för att välja de bästa alternativen ur kemikaliesynpunkt vid upphandling och inköp av nya saker till förskolan.

Låt oss börja arbetet mot ofrivillig exponering av gifter på förskolan i Tyresö. Därefter bör även arbetet utvidgas till att omfatta skolan, och sedan övrig kommunal verksamhet. Vanliga vardagsprodukter kan läcka farliga kemikalier och vi kan alla som konsumenter göra skillnad i vår egen närmiljö genom att göra aktiva val.

Vi yrkar med denna bakgrund;

**att** Tyresö kommun ska utarbeta åtgärdsplaner för en giftfri förskola. Planerna ska innehålla förslag på åtgärder för inventering, sanering, inköp/upphandlingskrav, ersättning av giftiga material med giftfritt material och upprättande av kontrollfunktioner för att undvika nya miljögifter på förskolan.

Tyresö 2013-10-09

För den socialdemokratiska fullmäktigegruppen

  
Anita Mattsson

  
Eija Rätty